

Vergaderjaar 2013–2014

31 568

Staatkundig proces Nederlandse Antillen

Nr. 138

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 juni 2014

Bij de toetreding van Sint Eustatius als bijzondere gemeente van Nederland is in goed overleg met de toenmalige bestuurders van de openbare lichamen besloten het taalregime te handhaven dat gold ten tijde van de Nederlandse Antillen. Een belangrijke overweging daarbij was de bestuurlijke afspraak om bij de transitie zo min mogelijk af te wijken van de bestaande situatie op de eilanden. Voor Sint Eustatius betekent dit dat in het primair onderwijs wordt uitgegaan van de instructietalen Engels en Nederlands, met een gelijkwaardige status. In het voortgezet onderwijs is Nederlands de instructie- en examentaal en wordt de Nederlandse examenstructuur gehanteerd.

In 2012 heeft de Inspectie van het Onderwijs aangegeven dat het feit dat voor het merendeel van de leerlingen de instructietaal niet de moedertaal is, een extra opgave voor scholen en leerlingen betekent. De toenmalige gedeputeerde van onderwijs van Sint Eustatius heeft gepleit voor een onderzoek naar de wenselijkheid en mogelijkheid van het overgaan naar Engels als instructietaal in het primair onderwijs en voortgezet onderwijs, omdat dit de thuistaal is van de overgrote meerderheid van de leerlingen. Uit de gesprekken die destijds met belanghebbenden op het eiland zijn gevoerd bleken de meningen over de wenselijkheid van Engels dan wel Nederlands als instructietaal, verdeeld te zijn. Met als uitgangspunt dat het belang van de leerlingen voorop staat, is in opdracht van de bewindslieden van OCW en het eilandbestuur van Sint Eustatius onderzoek verricht naar de instructietaal.

De eerste fase van het onderzoek is in 2013 uitgevoerd¹. De onderzoekers constateerden dat vrijwel iedereen op Sint Eustatius wil dat leerlingen zowel het Engels als het Nederlands goed leren beheersen. Voortzetting van het huidige taalregime, zou volgens de onderzoekers echter een toenemende negatieve impact hebben op de academische prestaties van

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

de leerlingen. Zij stelden vast dat de leerlingen in het huidige systeem «gedoemd» zijn te falen. Op basis van deze bevindingen hebben de onderzoekers gepleit voor Engels als de enige instructietaal met Nederlands als sterke vreemde taal, die al op zeer jonge leeftijd wordt aangeboden.

In de tweede fase van het onderzoek is, voortbouwend op de uitkomsten van het eerste fase, door een ander onderzoeksteam de haalbaarheid van verschillende opties voor het taalregime onderzocht². De onderzoekers komen tot de conclusie dat het advies om de leerlingen op Sint Eustatius les te geven in het Engels met Nederlands als sterke vreemde taal, de meest aangewezen optie is. Continuering van het huidige instructietaalregime met aanpassingen in bijvoorbeeld de lestijden en het lesmateriaal, wijzen zij als niet realiseerbaar af. Ook stellen zij vast dat de omstandigheden die noodzakelijk zijn om tweetalig onderwijs te laten slagen, op Sint Eustatius in onvoldoende mate aanwezig zijn.

De beide onderzoeksteams geven aan dat uit hun contacten ter plaatse blijkt, dat er inmiddels ruime steun onder de bevolking is voor het overgaan naar Engels als instructietaal met Nederlands als sterke vreemde taal. De eilandsraad van Sint Eustatius heeft dit door een op 8 mei jl. aangenomen motie onderstreept.

Op 19 juni jl. heb ik met de gedeputeerde van Sint Eustatius over deze adviezen gesproken. Op basis van het uitvoerige onderzoek dat is verricht concluderen wij dat de leerlingen op Sint Eustatius het meest gebaat zijn bij Engels als instructie-taal en Nederlands als sterke vreemde taal. Iedere andere optie zal ertoe leiden dat de leerlingen tekort zullen worden gedaan en de onderwijsresultaten onvoldoende zullen blijven. Onze conclusie en de overige aanbevelingen uit het haalbaarheidsonderzoek worden in de week van 23 juni aanstaande besproken met de betrokkenen op Sint Eustatius. Eventuele wijzigingen in het taalregime zullen immers door hen moeten worden gedragen. Een overgang naar het Engels als instructietaal is een ingrijpende keuze die van alle betrokkenen op het eiland en ook van OCW een forse inzet zal vragen.

Na de zomer zal ik u nader informeren over mijn definitieve besluitvorming ten aanzien van de overige aanbevelingen uit het haalbaarheidsonderzoek. Tevens zal ik toelichten op welke wijze ik het transitietraject naar Engels als de instructietaal in het onderwijs op Sint Eustatius wil inrichten.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
S. Dekker

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl